

Miðvikudaginn 16. júní 1976.

Nr. 114/1976. Bjarni Hafsteinn Geirsson

gegn

Protabúi Skeljafells h/f.

Dómenndur:

hæstaréttardómararnir Magnús P. Torfason, Benedikt Sigurjónsson og Björn Sveinbjörnsson.

Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur.

Dómur Hæstaréttar.

Sóknaraðili hefur samkvæmt heimild í b lið 1. tl. 1. mgr. 21. gr. laga nr. 75/1973 skotið máli þessu til Hæstaréttar með kæru 24. maí 1976, sem barst Hæstarétti 1. júní 1976. Krefst sóknaraðili þess, að frávísunardómur, uppkveðinn á bæjarþingi Reykjavíkur 9. apríl, sem hann fékk vitneskju um 13. maí s. á., verði úr gildi felldur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar. Þá krefst sóknaraðili kærumálskostnaðar.

Varnaraðili hefur krafist staðfestingar hins kærða dóms og kærumálskostnaðar.

Af gögnum máls kemur fram, að fyrir uppsögu héraðsdóms var hú Skeljafells h/f tekið til gjaldþrotaskipta, og hefur þrotabúi félagsins tekið við aðild málsins, shr. 2. mgr. 54. gr. laga nr. 85/1936.

Mál þetta var þingfest á bæjarþingi Reykjavíkur 8. apríl 1975 af Friðgeir Björnssyni, fulltrúa yfirborgardómara. Þingaði hann nokkrum sinnum í málinu, en með úrskurði, uppkveðnum 24. júní 1975, vék yfirborgardómari sæti, þar sem sonur hans var lögmaður sóknaraðilja. Var sérstakur setudómari skipaður 25. nóvember 1975 til að fara með málið. Er þó ekkert fram komið um það, að aðrir hinna reglulegu borgardómara hafi verið vanhæfir til meðferðar þess, enda leiddi það ekki af vanhæfi yfirborgardómara, að þeir mættu ekki með málið fara. Breyta ákvæði 9. gr. laga nr. 74/1972 engu í því efni.

Frávísunarkrafa varnaraðilja var eingöngu reist á því, að

málið væri vanreifað af hendi sóknaraðilja í stefnu og greinargerð hans. Í greinargerð sinni fyrir Hæstarétti hefur sóknaraðili haldið því fram, að kröfur hans á hendur varnaraðilja, sem komnar hafi verið í gjalddaga, þegar málið var höfðað, hafi verið nægilega reifaðar.

Reifun dómkrafna sóknaraðilja var að vísu óskilrík í stefnu, greinargerð og öðrum sóknargögnum, sem hann lagði fram við þingfestingu máls 8. apríl 1975. Sóknaraðili hefur bent á, að þetta hafi að nokkru stafað af því, að hann hafi ekki haft aðgang að skjölum í vörslu Skeljafells h/f. Þykir ekki alveg næg ástæða til að vísa málinu frá héraðsdómi að svo stöddu, enda hafa nú verið lögð fram nánari gögn um kröfuna, og þess er að vænta, að málsatvik skýrist enn frekar við síðari gagnaöflun málsaðilja. Ber því að fella hinn kærða frávísunardóm úr gildi og vísa málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og dóms.

Eftir þessum málalokum ber að dæma varnaraðilja til að greiða sóknaraðilja kærumálskostnað, sem ákveðst 10.000 krónur.

D ó m s o r ð :

Hinn kærði frávísunardómur er úr gildi felldur, og er málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar.

Varnaraðili, protabú Skeljafells h/f, greiði sóknaraðilja, Bjarna Hafsteini Geirssyni, 10.000 krónur í kærumálskostnað að viðlagðri aðför að lögum.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 9. apríl 1976.

Mál þetta, sem tekið var til dóms eða úrskurðar hinn 6. apríl sl., hefur Bjarni Hafsteinn Geirsson, Norðurvangi 10, Hafnarfirði, höfðað fyrir bæjarþinginu með stefnu, birtri 3. apríl 1975, gegn Skeljafelli h/f, Bolholti 4, Reykjavík, til greiðslu skuldar að upphæð kr. 140.512 auk 14% ársvaxta af kr. 133.250 frá 15. nóvember 1974 til 24. mars 1975, en af kr. 140.512 frá þeim degi og til greiðsludags, og staðfestingar löghaldsgerðar fógetadóms Hafnarfjarðar 24. mars 1975 og málskostnaðar samkvæmt gjaldskrá Lögmannafélags Íslands.

Ljósrit reikninga samkvæmt síðasta kröfulið sýna, að akstur er reiknaður kr. 5.700, en verkfæraleiga kr. 2.550.

Stefndi hefur í greinargerð krafist þess, að málinu verði vísað frá dómi, þar sem málatilbúnaður stefnanda sé með öllu ófullnægjandi og málið sé vanreifað, eða réttara sagt með öllu óreifað. Hafi stefnandi þverbrotið þá meginreglu einkamálalaganna, að málatilbúnaður allur skuli vera skýr og skilmerkilegur. Stefndi bendir síðan á, að skortun á útlistun fæðiskostnaðarreiknings, ósamræmi í dagsetningum á dskj. nr. 1 og nr. 3 o. fl., eigi að valda því, að málinu beri að vísa frá dómi tafarlaust, enda sé óhægt um vik að taka efnislega afstöðu á þessu stigi málsins til krafna stefnanda, en hann áskilur sér rétt, verði frávísunarkrafa hans ekki tekin til greina, að leggja fram efnislega greinargerð.

Þá bendir stefndi á, að mál þetta til staðfestingar löghaldsgerð, sem framkvæmd var 24. mars 1975, sé höfðað of seint, þar sem meira en ein vika leið frá gerð löghalds til birtingar stefnu.

Með vísun til 1. mgr. 20. gr., sbr. 1. mgr. 23. gr. laga nr. 18/1949 um kyrrsetningu og lögbann lítur dómurinn þannig á, að stefna í staðfestingarmálinu sé of seint birt og því sé staðfestingarmálið niður fallið og mál þetta sé því rekið sem almennt einkamál.

Stefndi hefur sýnt í réttinum endurrit úr skiptabók Reykjavíkur, en þar kemur fram, að á skiptafundi í þrotabúi Skeljafells h/f, sem tekið hefur verið til gjaldþrotaskiptameðferðar, var hinn 20. nóvember 1975 ákveðið að fela Hilmar Ingimundarsyni hæstaréttarlögmanni að fara með mál þetta fyrir hönd búsins.

Munnlegur málflutningur fór fram um frávísunarkröfu stefnda hinn 6. þ. m. Fyrst tók lögmaður stefnda til máls, ítrekaði kröfu sína og skýrði hana og krafðist málskostnaðar. Því næst talaði lögmaður stefnanda, krafðist þess, að frávísunarkröfunni yrði hrundið, skýrði sjónarmið sín og ítrekaði, að stefndi hefði haldið fyrir stefnanda ýmsum gögnum, sem nauðsynleg voru til að setja málið fram í réttum búningi í upphafi. Hann krafðist málskostnaðar.

Magnús Bjarnason, framkvæmdastjóri Skeljafells h/f, hefur komið fyrir dóminn og gefið aðiljaskýrslu.

Hann hefur veitt upplýsingar varðandi fæðiskaup og lagt hefur verið fram ljósrit af launaseðli, dskj. nr. 9, þar sem fram kemur, að fæðiskaup er reiknað kr. 25.650 fyrir ótilgreint tímabil pr. 13. desember 1974. Hefur stefnandi ritað nafn sitt á launaseðilinn

fyrir móttöku greiðslu samkvæmt þessum launaseðli, en þó með fyrirvara.

Á dskj. nr. 7, sem er útreikningur á kröfu stefnanda, hefur liðurinn ofgreitt fæði verið lækkaður í kr. 25.650.

Magnús Bjarnason kveður Skeljafell h/f hafa dregið fæðis-kostnað af stefnanda með vísun í samning um kaup og kjarasamning milli Meistarafélags iðnaðarmanna í Hafnarfirði og Félags byggingariðnaðarmanna í Hafnarfirði fyrir húsa- og húsgagnasveina, dags. 1. mars 1974, sérstaklega 3. gr. Verð á fæði kveður hann hafa verið afar hagstætt.

Varðandi kröfu um greiðslu vegna aksturs og vélaleigu hefur af hálfu stefnda verið samþykkt réttmæti kröfu um greiðslu fyrir akstur, og viðurkennt er, að stefnandi hafi notað eigin verkfæri í þágu félagsins.

Krafa um vinnulaunagreiðslu er þríþætt.

Í fyrsta lagi er um að ræða ógreidd laun samkvæmt uppmælingu við Dalshraun 3..

Magnús Bjarnason hefur bent á, að mæling þessi hafi verið framkvæmd 21. apríl 1975, en löghaldsgerð til tryggingar launum fyrir hana var gerð 24. mars 1975 og stefna máls þessa birt 3. apríl 1975. Venja sé, að uppgjör vegna mælinga fari fyrst fram að liðnum 14 dögum frá því, að mælingin liggur fyrir.

Í öðru lagi er krafa vegna leiðréttingar á mælingu við Dalshraun 3, Hafnarfirði. Upplýst er af lögmanni stefnanda, að hér sé um að ræða greiðslu fyrir handlang. Magnús Bjarnason bendir á, að hann telji samkomulag hafa komist á milli húsasmíðasveina og verkamanna, er unnu við verkið, að verkamenn fengju þátt í mælingunni.

Í þriðja lagi er krafa um greiðslu samkvæmt mælingu við Hofslund 5, Garðahreppi. Magnús Bjarnason taldi, að uppgjöri vegna þessa verks væri lokið. Upplýsingar um, hvort svo væri ekki, mætti fá í bókhaldsgögnum Skeljafells h/f, sem eru í vörslu um skiptaréttar Reykjavíkur.

Stefnandi hefur í málatilbúnaði sínum ekki rökstutt né sundurliðað nægilega fæðiskostnaðarkröfu sína, t. a. m. er engin skýring gefin á því, hvernig þær kr. 6.000 eru tilkomnar, sem stefnandi telur sig geta fallist á að greiða. Engin tilvísun er gerð til kjarasamninga, þar sem kveðið er á um flutningslínur, matartíma, fæði o. fl. Því hefur heldur ekki verið mótmælt af hálfu stefnanda, að stefnandi snæddi fæði það, sem stefndi útvegaði og færði honum á tímabilinu 1. júní—15. nóvember 1974.

Aksturs- og verkfæraleiguliðir kröfu stefnanda þykja nægilega ákveðnir og rökstuddir í málatilbúnaði stefnanda.

Varðandi kröfuliðinn um vangreidd laun vegna mælingar að Dalshrauni 3, Hafnarfirði, virðist mega ráða af gögnum málsins, að krafan var ekki gjaldfallin, er löghaldsgerð var framkvæmd eða stefna máls þessa birt. Stefnandi hefur í greinargerð sinni lýst því, að krafa hans var með öllu ótryggð og eigi hafi verið kunnugt um, að stefndi ætti fasteignir og lífeyrissjóður byggingaiðnaðarmanna hafi beiðst uppboðs á lausafé í eigu stefnda. Því hafi hann ekki átt annars úrkosti en að beiðast kyrrsetningar í eignum stefnda til tryggingar kröfunni. Þykir nægilega í ljós leitt, að stefnanda hafi staðið á miklu að fá dóm á þessari kröfu, sem stefnda var þá óskýlt að svara, en hins vegar bar stefnanda að gera grein fyrir því í málatilbúnaði sínum, að hér væri um slíka ógjaldfallna kröfu að ræða.

Krafa um leiðréttingu vegna mælingar að Dalshrauni 3 var hvorki í stefnu, greinargerð né öðrum gögnum málsins sett fram á slíkan hátt, að stefndi eða dómurinn gæti áttað sig á, hvað átt væri við, og krafan var heldur ekki studd neinum rökum eða skýringum.

Krafa um greiðslu vegna mælingar að Hofslundi 5, Garðahreppi, þykir sett fram á nægilega skýran hátt, og einnig má fallast á það með stefnanda, að fjárhæðir vegna mælinganna að Dalshrauni 3, Hafnarfirði, og Hofslundi 5, Garðahreppi, hafi mátt áætla í upphafi, þar sem mælingablöð voru í vörslu stefnda og, að því er virðist, óhægt að afla þeirra hjá mælingaskrifstofunni.

Með vísun til frávísunarröksemda stefnda og þess, sem rakið hefur verið hér að framan, þykir svo verulega hafa skort á, að málatilbúnaður stefnanda hafi verið nægilega skýr og afdráttarlaus, sbr. 88. gr. og 105. gr. einkamálalaganna, að rétt þykir að vísa málinu frá dómi. Eftir þessum málalokum þykir rétt skv. 180. gr. einkamálalaganna, að stefnandi greiði stefnda kr. 10.000 í málskostnað.

Hjalti Zóphóníasson setudómari kvað upp dóm þennan.

Dómsorð:

Máli þessu er vísað frá dómi.

Stefnandi, Bjarni Hafsteinn Geirsson, greiði stefnda, Skelja-felli h/f, kr. 10.000 í málskostnað.

Dómi þessum ber að fullnægja innan 15 daga frá lögbirtingu hans að viðlagðri aðför að lögum.